

POSTANOWIENIE

Dnia 8 sierpnia 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Grażyna Wiśniewska (spr.)
Sędziowie:	SSA Barbara Kosub SSA Dariusz Płaczek
Protokolant:	st.sekr.sądowy Elżbieta Bałaban

po rozpoznaniu w dniu 8 sierpnia 2016 r. na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku ***E. G.***

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o podleganie ubezpieczeniu społecznemu rolników

na skutek zażalenia wnioskodawczyni E. G.

na postanowienie Sądu Okręgowego w Kielcach V Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 4 kwietnia 2016 r. sygn. akt V U 1407/15

postanawia:

u c h y l i ć zaskarżone postanowienie.

Sygn. akt III AUa 142/16

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 4 kwietnia 2016 r. sygn. akt V U 1407/15 Sąd Okręgowy w Kielcach V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych odrzucił odwołanie E. G. od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z dnia 18 czerwca 2014 r., stwierdzającej ustanie ubezpieczenia społecznego rolników odwołującej od dnia 1 czerwca 2014 r., gdyż nie złożyła ona w ustawowym terminie zaświadczenia właściwego Urzędu Skarbowego o wysokości należnego podatku od przychodów z prowadzonej pozarolniczej działalności gospodarczej za 2013 r.

Sąd Okręgowy ustalił, że odwołanie od powyższej decyzji E. G. wniosła w dniu 22 kwietnia 2015 r. (data stempla pocztowego). Usprawiedliwiając uchybienie terminu podała, że nie wiedziała, iż organ rentowy wyłączył ją z ubezpieczenia społecznego rolników. Wskazała, że w maju 2014 r. przebywała u córki za granicą, ma problemy ze zdrowiem, a nadto opiekuje się 80-letnią matką. Działalność gospodarczą w zakresie edukacji i marketingu prowadzi

od 2005 r. Ma zawartą umowę z biurem rachunkowym, którego właścicielka jest upoważniona do reprezentowania jej we wszystkich urzędach.

W tym stanie rzeczy, powołując treść art. 477⁸ § 1 k.p.c., art. 476 § 2 pkt 2 k.p.c. oraz art. 477⁹ § 1 i § 3 k.p.c., Sąd Okręgowy podniósł, że znaczne przekroczenie terminu do wniesienia odwołania nie budzi wątpliwości. Jest ono zawinionym i niczym nie usprawiedliwionym zaniechaniem czynności procesowej, które wynika z zaniedbania własnych spraw, nieprzykładania do nich stosownej staranności oraz troskliwości. Przesłana odwołującej decyzja z dnia 18 czerwca 2014 r. zawierała stosowne pouczenie o przysługującym prawie, trybie i terminie wniesienia odwołania. Okoliczności sprawy nie usprawiedliwiają opóźnień we wniesieniu odwołania. Nie sposób uznać, aby wyjazd i pobyt za granicą, który miał miejsce przed wydaniem decyzji, stan zdrowia odwołującej czy opieka na matką, mogły stanowić większą przeszkodę w należyтым zadbaniu o swoje sprawy, a tym samym niezależną od niej przyczynę przekroczenia terminu. Także argumentacja sprowadzająca się do przerzucenia odpowiedzialności na biuro rachunkowe nie usprawiedliwia uchybienia terminu. Odwołująca miała pełny miesiąc na wykazanie minimum staranności w dbałości o ważne dla siebie życiowo sprawy. Nie jest ona osobą nieporadną życiowo, skoro od 2005 r. prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą w zakresie edukacji i marketingu. Jako od osoby mającej doświadczenie w prowadzeniu na własny rachunek działalności gospodarczej, można oczekiwać od niej szczególnej staranności w dokonywaniu czynności procesowych w terminie, zaś zaniechanie w tym zakresie zasługuje na szczególną dezaprobatę. Stanowi zależną od odwołującej przyczynę przekroczenia terminu w rozumieniu art. 477⁹ § 3 k.p.c., po którym odwołanie polega odrzuceniu.

Zażalenie na powyższe postanowienie wywiodła odwołująca E. G.. Nie formułując zarzutów podała, że prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą i posiada gospodarstwo rolne o powierzchni 1,98 ha o profilu ogrodniczym. Zarówno z rolnictwa, jak i z działalności gospodarczej osiąga niskie dochody. W latach 2011-2015 borykała się z dużymi problemami zdrowotnymi związanymi z klimakterium. Ponadto opiekuje się prawie 80-letnią matką, która od wielu lat jest poważnie chora. Skomplikowana sytuacja zdrowotna, finansowa i problemy z mężem spowodowały, że przeoczyła termin do przesłania zaświadczenia do KRUS. Ponadto córka, która mieszka w Luksemburgu, zabrała ją w tym czasie do siebie, aby jej organizm trochę się zregenerował. Wyjeżdżając nie pomyślała, że może dojść do takiej sytuacji. Biuro podatkowe, które prowadzi dokumentację księgową, ma stosowne upoważnienia do reprezentowania jej w instytucjach i urzędach, co zawsze czyni. Jednak wtedy właścicielka biura nie dopełnia formalności, gdyż była zaabsorbowana adopcją dziecka. Ona sama przez dłuższy czas nie była świadoma, że stosowne zaświadczenie nie zostało przesłane. Kiedy informacja do niej dotarła, wystąpiła do KRUS o przywrócenie do ubezpieczenia społecznego rolników, ale jej wniosek nie został uwzględniony. Wskazując na te okoliczności, skarżąca wniosła o ponowne przeanalizowanie sprawy i przywrócenie jej do ubezpieczenia społecznego rolników.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Zażalenie podlega uwzględnieniu, aczkolwiek z innych przyczyn niż w nim podniesione. Skarżąca bowiem powołuje się na okoliczności mające przemawiać za przywróceniem terminu do złożenia zaświadczenia właściwego urzędu skarbowego, a w rezultacie za dalszym pozostawieniem w ubezpieczeniu społecznym rolników. Tymczasem zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy odrzucił jej odwołanie od decyzji organu rentowego stwierdzającej ustanie tego ubezpieczenia w oparciu o art. 477⁹ § 3 k.p.c. Dlatego też w niniejszym postępowaniu przedmiotem rozważań może być jedynie kwestia prawidłowości zastosowania tego przepisu.

Zgodnie z wymienionym wyżej art. 477⁹ § 3 k.p.c., sąd odrzuci odwołanie wniesione po upływie terminu, chyba że przekroczenie terminu nie jest nadmierne i nastąpiło z przyczyn niezależnych od odwołującego się. W pierwszej kolejności zatem sąd ubezpieczeń społecznych obowiązany jest zbadać zachowanie terminu do wniesienia odwołania. Badanie to w żadnym razie nie może ograniczać się do porównania daty wydania decyzji i daty wniesienia od niej odwołania. Przepis art. 477⁹ § 1 k.p.c. stanowi bowiem, że odwołania od decyzji organów rentowych wnoszą się na piśmie do organu, który wydał decyzję lub do protokołu sporządzonego przez ten organ w terminie miesiąca od dnia doręczenia decyzji. Stąd dla oceny zachowania terminu istotne jest ustalenie czy i kiedy zaskarżona decyzja

została doręczona odwołującemu. W tym zakresie z kolei kierować należy się regułami ustanowionymi w postępowaniu administracyjnym, gdyż faza poprzedzająca postępowanie sądowe w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych ma charakter postępowania administracyjnego. Dlatego też fakt doręczenia decyzji może być stwierdzony wówczas, kiedy jest pewne, że otrzymała ją właściwa osoba (art. 42 § 1 i 43 k.p.a.), lub że spełnione zostały warunki określone w art. 44 k.p.a. (tzw. doręczenie zastępcze). Jeżeli nie doszło do doręczenia decyzji adresatowi bądź doręczenie zastępcze jest nieskuteczne, bieg terminu do wniesienia odwołania od tej decyzji w ogóle nie rozpoczyna się. W takiej sytuacji za datę doręczenia należy uznać dzień, w którym adresat faktycznie otrzymał decyzję lub zapoznał się z jej treścią.

W sprawie niniejszej Sąd Okręgowy kwestią doręczenia skarżącej decyzji z dnia 18 czerwca 2014 r. w ogóle nie zajmował się i w rezultacie nie wiadomo na jakiej podstawie przyjął, że odwołanie od niej wniesione zostało po upływie terminu miesięcznego przewidzianego w art. 477⁹ § 1 k.p.c. W aktach administracyjnych brak jest zwrotnego poświadczenia odbioru zaskarżonej decyzji, a pozwany organ rentowy wnosząc o odrzucenie odwołania nie podał nawet kiedy decyzja ta została stronie doręczona. Z kolei ubezpieczona w odwołaniu wskazała, że rolniczy organ rentowy nie poinformował jej o ustaniu ubezpieczenia. Sąd pierwszej instancji natomiast nie zapytał jej nawet czy i kiedy zapoznała się z treścią decyzji, od której się odwołała.

Uwzględniając powyższe uznać należy, że zaskarżone postanowienie zapadło co najmniej przedwcześnie. W pierwszej kolejności bowiem powinna zostać wyjaśniona kwestia doręczenia decyzji organu rentowego, która w świetle art. 477⁹ § 1 k.p.c. ma zasadnicze znaczenie dla ustalenia zachowania terminu do wniesienia od niej odwołania. Dlatego też Sąd Okręgowy najpierw zażąda od organu rentowego zwrotnego poświadczenia odbioru przez ubezpieczoną decyzji z dnia 18 czerwca 2014 r. W przypadku jego braku, wyjaśni czy i kiedy zapoznała się ona z treścią tej decyzji. Dopiero po przeprowadzeniu postępowania w tym kierunku rozważy kiedy przewidziany w art. 477⁹ § 1 k.p.c. termin do wniesienia odwołania rozpoczął swój bieg i czy skarżąca termin ten zachowała, a jeżeli nie, to czy zaistniały warunki do nieuwzględnienia jego upływu, stosownie do art. art. 477⁹ § 3 k.p.c. in fine.

Mając podniesione okoliczności na uwadze Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c., orzekł jak w sentencji postanowienia.

ZARZĄDZENIE

(...)